

**Załącznik do uchwały Nr XXII/172/2021
Rady Gminy Wisznice z dnia 26 stycznia 2021 r.**

**GMINNA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
DLA GMINY WISZNICE
NA LATA 2021-2026**

SPIS TREŚCI :

Wstęp

I. Analiza aktualnej sytuacji społecznej

1. Charakterystyka ogólna gminy
2. Rozwój gospodarczy
3. Demografia
4. Rynek pracy
5. Warunki życia
6. Infrastruktura społeczna :
 - a/ Opieka zdrowotna
 - b/ Edukacja
 - c/ Działalność kulturalna
 - d/ Lokalny rynek pracy
 - e/ Pomoc społeczna
 - f/ Rynek napojów alkoholowych

II. Diagnoza problemów społecznych

III. Możliwości i ograniczenia rozwoju gminy w zakresie integracji i polityki społecznej.

IV. Wnioski

V. Główne problemy do rozwiązania.

VI. Program działań strategicznych do 2026 roku.

VII. Harmonogram realizacji i oczekiwane efekty działań.

WSTĘP

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej / Dz.U.z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm./ w art. 17 ust.1 pkt 1 nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja i działania osłonowe prowadzone na rzecz osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Strategia to plan dla przyszłości.

Strategia powinna być podstawą zarządzania strategicznego, dzięki której można będzie racjonalnie i efektywnie organizować działania mające na celu osiągnięcie **postępu społecznego**.

Postęp społeczny to polepszenie warunków bytu i pracy, poprawa stosunków międzyludzkich, poprawa struktury społecznej a także osobowości ludzkich.

Główne obszary i dziedziny integracji i polityki społecznej to:

- polityka ludnościowa,
- polityka prorodzinna,
- polityka w dziedzinie zatrudnienia, płac i rynku pracy,
- polityka edukacyjna,
- polityka ochrony zdrowia
- polityka oświatowa,
- polityka wobec ludzi starych,
- polityka wobec ludzi niepełnosprawnych,
- polityka kulturalna,
- polityka zabezpieczenia społecznego,
- polityka pomocy społecznej,
- polityka ochrony środowiska,
- polityka prewencji i zwalczania zjawisk patologii społecznych,
- polityka migracyjna,
- polityka przeciwdziałaniu ubóstwu,
- polityka przeciwdziałaniu wykluczeniom.

Wymienione wyżej dziedziny polityki społecznej mogą ulegać przemianom na lepsze dzięki **integracji społecznej** tzn. działaniom wspólnotowym, w wyniku których realizowane są podstawowe prawa człowieka i obywatela i które wspierają jednostki i grupy w realizacji ich celów życiowych.

Tworząc strategię oparto się na danych z najbardziej wiarygodnych źródeł tj. odnotowanych w dokumentacji instytucji działających na terenie gminy.

Celem podjętych badań było dogłębne i rzetelne poznanie rzeczywistości umożliwiające prognozowanie i planowanie jej przeobrażeń.

Przedmiotem badań było społeczeństwo zamieszkujące obszar Gminy Wisznice.

Koordynatorem działań wynikających z realizacji strategii będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jako instytucja powołana do rozwiązywania problemów społecznych w obrębie gminy.

I ANALIZA AKTUALNEJ SYTUACJI SPOŁECZNEJ

1. Charakterystyka ogólna gminy.

Województwo	Lubelskie
Powiat	białski
Powierzchnia	17 300 ha
Liczba mieszkańców	5 081
Gęstość zaludnienia	29,37 osób / km
Liczba sołectw	16
Liczba miejscowości	16
Miejscowości w gminie	Curyn, Dołholiska, Dubica Dolna, Dubica Górna, Horodyszczce, Łyniew, Małgorzacin, Marylin, Polubicze Dworskie, Polubicze Wiejskie Pierwsze, Polubicze Wiejskie Drugie, Ratajewicze, Rowiny, Wisznice, Wisznice-Kolonia, Wygoda
Powierzchnia użytków rolnych	11 504,50 ha
Powierzchnia lasów	3 701 ha

Gmina Wisznice leży w północno- wschodniej części województwa lubelskiego, w powiecie białskim, na południe od miasta powiatowego – Białej Podlaskiej. Ponadto jej terytorium graniczy z gminami:

- Rossosz, Łomazy, Sosnówka leżącymi w powiecie białskim,
- Podedwórze, Jabłoń, Milanów leżącymi w powiecie parczewskim,
- Komarówka Podlaska leżącą w powiecie radzyńskim.

Miejscowość gminna – Wisznice jest ważnym węzłem komunikacyjnym, gdzie krzyżują się droga krajowa Radzyń Podlaski – Sławatycze z drogami wojewódzkimi Biała Podlaska – Włodawa, Wisznice – Parczew – Lubartów.

Odległość gminy od stolicy województwa – Lublina wynosi 87 km.

Wisznice oddalone są od:

- Białej Podlaskiej – 33 km,
- Włodawy – 36 km,
- Radzynia Podlaskiego – 40 km,
- Sławatycz – 24 km,
- Parczewa – 28 km.

Biorąc pod uwagę podział Polski na jednostki fizyczno- geograficzne, obszar gminy położony jest w zasięgu Polesia Lubelskiego.

2. Rozwój gospodarczy

a/ Rolnictwo –

Działalność rolnicza jest podstawowym źródłem utrzymania dla przeważającej liczby mieszkańców gminy. Główne kierunki produkcji rolnej na tych terenach to uprawa zbóż, ziemniaków, warzyw, ziół. Jest to głównie wynikiem naturalnych warunków rozwoju rolnictwa. W niektórych miejscowościach rozwija się sadownictwo (jabłonie, porzeczka, wiśnie, czereśnie), uprawia się także zioła, występuje też plantacyjna uprawa warzyw. Część rolników utworzyła grupy producenckie - zrzeszenia.

Na terenie gminy jest kilka dużych gospodarstw rolnych i sadowniczych. Tendencja do zwiększania powierzchni gospodarstw rolnych w kolejnych latach będzie rosła w związku z wymogami stawianymi przez Unię Europejską oraz prawami gospodarki rynkowej. Powyższą tendencję wzrostową da się zauważyć od kilku lat.

b/ Przemysł -

Na terenie Gminy Wisznice nie ma zakładów przemysłowych.

c/ Handel i usługi

Gmina Wisznice leży na skrzyżowaniu ważnych szlaków transportu drogowego, w pobliżu granicy z Białorusią i Ukrainą, co stwarza duże szanse rozwoju gospodarczego gminy.

Handel i usługi skoncentrowane są przede wszystkim w sektorze prywatnym.

Na terenie gminy zarejestrowanych jest ponad 100 podmiotów gospodarczych, podmioty te prowadzą działalność w zakresie:

- handel i gastronomia,
- usługi budowlane,
- zakłady rzemieślnicze,
- stolarstwo,
- transport samochodowy,
- handel obwoźny,
- instalatorstwo elektryczne,
- działalność rozrywkowa,
- usługi lekarskie,
- pozostałe.

Siedzibą jednostek usługowych jest przede wszystkim miejscowość gminna Wisznice. W poniedziałki w Wisznicach odbywają się targi o zasięgu ponadgminnym.

3. Demografia

a/ Struktura ludności:

Tabela nr 1: Struktura ludności gminy

Zagadnienie	rok 2016	rok 2017	rok 2018	rok 2019	rok 2020
Ludność ogółem	5259	5203	5188	5138	5081
Liczba osób na 1 km	30,40	30,08	29,99	29,70	29,37
Przyrost naturalny	- 8	- 12	- 22	- 31	- 33
Współczynnik zawierania małżeństw	6,66	8,26	6,94	6,81	6,10
Liczba rozwodów	8	17	16	10	11
Dzieci w wieku 0-2 lat - odsetek ogółu	2,85 %	2,90 %	2,83 %	2,45 %	2,52 %
Dzieci w wieku 3-6 lat	180	177	176	187	194
Dzieci w wieku 7-15 lat	479	473	469	489	486
Dzieci w wieku 16-19 lat	283	272	253	241	248
Odsetek mężczyzn w populacji	48,89 %	48,91 %	49,09 %	48,89 %	48,82 %
Odsetek kobiet w populacji	51,11 %	51,09 %	50,91 %	51,11 %	51,18 %
Liczba kobiet na 100 mężczyzn	10,5	10,4	10,4	10,4	10,5
Odsetek osób w wieku: % ogółu					
- przedprodukcyjnym 0 - 17 lat	18,14 %	17,89 %	17,69 %	18,28 %	18,62 %

- produkcyjnym - kobiety	27,46 %	27,62 %	27,16 %	26,61 %	26,25 %
- mężczyźni	33,12 %	32,90 %	32,89 %	32,27 %	31,94 %
poprodukcyjnym - kobiety	13,42 %	13,74 %	13,84 %	14,42 %	14,58 %
- mężczyźni	6,58 %	6,76 %	6,84 %	7,14 %	7,14 %
Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	0,63	0,63	0,64	0,68	0,69

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego w Wisznicach

Tabela nr 2: Saldo migracji w latach 2016 - 2020

Poszczególne lata	Zameldowanie	Wymeldowanie	Saldo migracji
Rok 2016	51	60	- 9
Rok 2017	38	58	- 20
Rok 2018	32	49	- 17
Rok 2019	32	61	- 29
Rok 2020	21	70	- 49

Źródło danych - Ewidencja ludności UG w Wisznicach

Struktura wiekowa ludności gminy wskazuje na wysoki odsetek osób w wieku produkcyjnym. Gmina charakteryzuje się niską gęstością zaludnienia. Charakterystyczną cechą rozmieszczenia ludności w gminie jest koncentracja we wsi Wisznice. Do większych miejscowości można zaliczyć: Horodyszczce i Wygodę oraz miejscowości o typowej zabudowie kolonijnej: Polubicze, Dubica, Curyn, Dołholiska, Małgorzacin.

4. Rynek pracy:

Podstawowym źródłem zarobkowania mieszkańców Gminy Wisznice jest praca we własnym gospodarstwie rolnym. Ponadto miejsca pracy na terenie gminy zapewniają jednostki handlowe i usługowe, administracja szczebla gminnego i powiatowego, jednostki oświatowe i służba zdrowia. Część mieszkańców gminy dojeżdża do pracy do pobliskich miast: Parczewa i Białej Podlaskiej.

Największymi podmiotami dającymi na terenie gminy miejsca pracy są:

- KOJPASZ sp. j.,
- Piotr Frończuk PIOTRANS,
- szkoły i przedszkola,
- Urząd Gminy Wisznice,
- Gminny Zakład Komunalny sp. z o.o.,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska”,

- Bank Spółdzielczy w Wisznicach,
- Sklepy sieci Delikatesy Centrum,
- Sklep sieci Biedronka,
- Sklep sieci Stokrotka,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej- Ośrodek Zdrowia,
- Centrum Medyczne „SANUS”,
- Środowiskowy Dom Samopomocy,
- Warsztaty Terapii Zajęciowej.

5. Warunki życia

Warunki życia mieszkańców gminy określone są naturalnymi warunkami geograficzno-przyrodniczymi oraz infrastrukturą techniczną.

Sytuacja mieszkaniowa

Sytuacja mieszkaniowa w Gminie Wisznice kształtuje się w następujący sposób:

- Domy/ mieszkania – 1 745

przeciętna liczba osób:

- na mieszkanie - 3,18
- na izbę -1,17

przeciętna powierzchnia użytkowa w m²:

- mieszkania – 72,0
- na osobę – 22,7

W Gminie Wisznice występują następujące typy zabudowy:

- wielorodzinna – 3 bloki w Wygodzie – 45 rodzin,
- jednorodzinna – we wszystkich miejscowościach,
- zagrodowa – we wszystkich miejscowościach.

Infrastruktura techniczna

Sieć dróg wojewódzkich i powiatowych na obszarze Gminy Wisznice ma łączną długość 69 km i w ok. 90% są to drogi utwardzone. Podstawową sieć dróg lokalnych w Gminie Wisznice m.in. dla obsługi gospodarki rolnej tworzą drogi gminne. Ich łączna długość wynosi

116 km, spośród których 36 km stanowią drogi o nawierzchni bitumicznej. Znaczna zatem część dróg gminnych to drogi gruntowe.

Na terenie gminy jest bardzo dobrze działająca sieć wodociągowa i kanalizacyjna, w niektórych wsiach są przydomowe oczyszczalnie ścieków. Znaczna część mieszkańców gminy ma założone instalacje solarne służące nagrzewaniu wody. Mieszkańcy zakładają też instalacje fotowoltaiczne.

Na terenie gminy funkcjonuje system zbierania odpadów komunalnych, którego integralną częścią jest Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych położony w Kolonii Wisznice.

6. Infrastruktura społeczna i usługi społeczne

a/ Ochrona zdrowia

Na terenie gminy funkcjonuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej świadczący podstawową opiekę zdrowotną dla mieszkańców gminy.

W Wisznicach funkcjonuje też Centrum Medyczne SANUS, w którym jest wiele specjalistycznych poradni zarówno dla osób dorosłych, jak też dla dzieci. W Centrum Medycznym SANUS prowadzona jest także specjalistyczna rehabilitacja ruchowa. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi prowadzone są przez organizację pozarządową działającą na terenie gminy Stowarzyszenie Forum Rozwoju Regionu. Stowarzyszenie prowadzi ten rodzaj usług także dla mieszkańców innych gmin. Ponadto istnieje prywatna praktyka lekarska.

Podstawowa opieka zdrowotna mieszkańcom gminy jest zapewniona w wystarczającym zakresie.

Na terenie gminy są trzy prywatne apteki.

Ponadto w Wisznicach zlokalizowane jest Pogotowie Ratunkowe jako jednostka Powiatowej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Białej Podlaskiej, która zasięgiem swojego działania obejmuje kilka sąsiednich gmin.

b/ Edukacja

Na terenie Gminy Wisznice funkcjonuje 5 szkół podstawowych: w Wisznicach, w Horodyszczu, w Polubiczach, w Dubicy i w Dołholisce - dla dwóch szkół organem prowadzącym jest gmina, dla pozostałych organizacja pozarządowa- stowarzyszenie.

Aktualnie funkcjonujące Liceum Ogólnokształcące im. Władysława Zawadzkiego zostało założone w 1946 r. Baza dydaktyczna liceum jest dobra, szkoła posiada 13 pracowni

oraz salę widowiskowo- sportową ze sceną i balkonem. Liceum dysponuje internatem. Przy liceum działa stołówka z zapleczem kuchennym. Liceum Ogólnokształcące w Wisznicach jest ważną jednostką oświatową, gdzie kształcą się młodzież z wielu sąsiednich gmin.

Szkoła Podstawowa i Przedszkole w Wisznicach mieszczą się w odrębnych budynkach. Uczniowie mają możliwość korzystania z sali gimnastycznej, siłowni, kompleksu sportowego i stołówki oraz sali komputerowej.

Baza lokalowa szkół na terenie gminy jest zadowalająca. Niektóre szkoły nie posiadają sal gimnastycznych.

W miarę pojawiających się potrzeb w szkołach będą podejmowane działania reorganizacyjne.

We wszystkich szkołach poza miejscowością gminną działają punkty przedszkolne. W Wisznicach natomiast od wielu lat funkcjonuje przedszkole samorządowe, od 2015 r. prowadzone jest także integracyjne przedszkole prywatne. Od 2018 r. funkcjonuje w Wisznicach Klub Malucha (żłobek) do którego uczęszcza corocznie 15 dzieci.

Tabela nr 3: Ilość uczniów w poszczególnych szkołach w latach 2016 - 2020

Rok szkolny	Nazwa szkoły	Liczba uczniów
2016/2017	Gimnazjum w Wisznicach	135
	S.P. w Wisznicach	251
	S.P. w Dubicy	44
	S.P. w Dołholisce	28
	S.P. w Polubiczach	66
	S.P. w Horodyszczu	38
2017/2018	Gimnazjum w Wisznicach	94
	S.P. w Wisznicach	282
	S.P. w Dubicy	50
	S.P. w Dołholisce	27
	S.P. w Polubiczach	66
	S.P. w Horodyszczu	41
2018/2019	Gimnazjum w Wisznicach	45
	S.P. w Wisznicach	304
	S.P. w Dubicy	52
	S.P. w Dołholisce	28
	S.P. w Polubiczach	72
	S.P. w Horodyszczu	51
2019/2020	S.P. w Wisznicach	294
	S.P. w Dubicy	52
	S.P. w Dołholisce	27
	S.P. w Polubiczach	69
	S.P. w Horodyszczu	51

Stan kadry nauczycielskiej jest następujący:

S.P. w Wisznicach - 33 nauczycieli

S.P. w Dubicy - 17 nauczycieli

S.P. w Dołholisce - 13 nauczycieli

S.P. w Polubiczach - 16 nauczycieli

S. P w Horodyszczu - 17 nauczycieli

Źródła danych : statystyka prowadzona przez UG Wisznice

c/ Kultura, rozrywka, sport

Na terenie gminy zachowało się wiele obiektów zabytkowych. Najcenniejsze z nich to:

- zespół kościoła parafialnego pod wezwaniem Przemienienia Pańskiego w Wisznicach,
- zespół kościoła parafialnego pod wezwaniem Św. Jana Ewangelisty w Polubiczach,
- cerkiew unicka, obecnie Centrum Kultury Chrześcijańskiej w Wisznicach, wybudowane po 1875 r,
- plebania drewniana z początku XX w Wisznicach,
- dzwonnica drewniana z początku XX wieku w Horodyszczu,
- plebania drewniana z początku XX wieku w Horodyszczu,
- zespół pałacowy w Horodyszczu,
- zespół dworski w Polubiczach

Do elementów kultury zalicza się również zespoły cmentarne z cennymi nagrobkami i wartościowymi zespołami starych drzew.

Badania archeologiczne na terenie gminy wskazały na istnienie osadnictwa już w okresie wczesnosłowiańskim. Stanowiska archeologiczne położone są wzdłuż rzeki Zielawy w miejscowości Łyniew, Horodyszcze i Wisznice. Charakteryzują się one wyjątkową wartością naukowo- badawczą. Stanowiska archeologiczne są pod opieką Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Na terenie gminy działają:

- Gminny Ośrodek Kultury i Oświaty w Wisznicach z salą widowiskową zlokalizowaną w Wygodzie; w budynku GOKiO w Wisznicach mieści się również Gminna Biblioteka Publiczna mająca swoją filię w Horodyszczu,

- świetlice wiejskie przy ochotniczych strażach pożarnych w Dubicy, Polubiczach, Łyniewie i Dołholisce,
- obiekt sportowy- stadion sportowy w Wisznicach z budynkiem zaplecza; gospodarzem stadionu jest Klub Sportowy „Tytan”; przy SP w Wisznicach funkcjonuje również kompleks boisk sportowych.

d/ Pomoc społeczna

Zadania pomocy społecznej realizowane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Od 2005 r. Ośrodek prowadzi też Warsztat Terapii Zajęciowej, jest to placówka prowadząca terapię zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych. Obecnie w Warsztacie jest 35 uczestników z różnymi rodzajami i stopniami niepełnosprawności. Wszyscy uczestnicy mają wskazania do uczestnictwa w warsztacie terapii zajęciowej, co jest podstawowym warunkiem przyjęcia do placówki. Warsztat prowadzi sześć pracowni tematycznych, w których prowadzona jest terapia.

Ośrodek realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego 500+, świadczenia „Dobry Start”, świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Zatrudnienie w Ośrodku jest na poziomie wystarczającym, co stwarza warunki do właściwego funkcjonowania pomocy społecznej na terenie gminy i do realizacji pozostałych zadań statutowych. Osoby zatrudnione w GOPS posiadają wykształcenie zgodne z wymogami ustawowymi.

Urząd Gminy w Wisznicach od 2015 r. prowadzi dzienny ośrodek wsparcia–środowiskowy dom samopomocy, aktualnie ma 25 miejsc.

Obecnie pomoc społeczna wychodzi z założenia, że niektórzy ludzie są w stanie samodzielnie kreować swój los i rozwiązywać własne problemy - należy tylko umiejętnie wyposażyć ich w odpowiednią wiedzę, służyć im wsparciem, radą oraz pomóc w ujawnianiu ich faktycznych możliwości. Pomoc finansowa ma docierać tylko i wyłącznie do osób i rodzin, które własnym staraniem nie są w stanie zabezpieczyć swoich podstawowych potrzeb, dzieci, osób starszych, niepełnosprawnych czy przewlekle chorych.

Na przestrzeni ubiegłych pięciu lat należy zauważyć, że liczba osób korzystających z pomocy społecznej była zmienna. Zauważyć można także, że nie ma znacznych wzrostów i spadków liczby osób korzystających z pomocy w poszczególnych latach.

Tabela nr 4: Osoby korzystające z pomocy społecznej w latach 2016 – 2020

Rok	Liczba osób korzystających z pomocy	
2016	158	w tym kobiet 98
2017	140	w tym kobiet 87
2018	131	w tym kobiet 89
2019	138	w tym kobiet 62
2020	168	w tym kobiet 68

Źródło danych: GOPS Wisznice

Struktura świadczeń z pomocy społecznej

Świadczenia z pomocy społecznej mają w większości charakter zadań własnych gminy. Ich finansowanie odbywa się w dwojaki sposób: część świadczeń finansowanych jest w całości z budżetu gminy, a część świadczeń jest dotowanych z budżetu państwa.

Zadaniem zleconym gminie są jedynie specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Z budżetu gminy pokrywany jest koszt dofinansowania do pobytu osób umieszczonych w domach pomocy społecznej. W całości z budżetu gminy finansowane są zasiłki celowe i zasiłki specjalne celowe. W całości z budżetu gminy finansowane jest też świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Z zadań własnych pokrywane jest częściowo wymagalne dofinansowanie dzieci przebywających w placówkach opiekuńczych i rodzinach zastępczych. Z budżetu państwa dotowany jest program dożywiania.

Dotowane są:

- zasiłki stałe do wysokości pełnych kosztów ich wypłaty,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby, pobierające zasiłki stałe z pomocy społecznej,
- zasiłki okresowe.

Tabela nr 5: Powody przyznawania pomocy

Lata	Powód przyznania pomocy	Liczba osób którym udzielono pomocy
2016	Bezradność w sprawach opiek-wych	23
	Bezrobocie	116
	Długotrwała choroba	31
	Nieppełnosprawność	107
	Alkoholizm	8
	Ubóstwo	73
2017	Bezradność w sprawach opiek- wych	32
	Bezrobocie	115

	Długotrwała choroba	35
	Niepełnosprawność	104
	Alkoholizm	5
	Ubóstwo	66
2018	Bezradność w sprawach opiek-wych	23
	Bezrobocie	98
	Długotrwała choroba	33
	Niepełnosprawność	102
	Alkoholizm	6
	Ubóstwo	40
2019	Bezradność w sprawach opiek-wych	18
	Bezrobocie	100
	Długotrwała choroba	30
	Niepełnosprawność	107
	Alkoholizm	5
	Ubóstwo	75
2020	Bezradność w sprawach opiek-wych	17
	Bezrobocie	56
	Długotrwała choroba	29
	Niepełnosprawność	98
	Alkoholizm	4
	Ubóstwo	26

Źródło: GOPS Wisznice

Z analizy tabeli wynika, że głównymi powodami, dla których udzielana jest pomoc to: bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, zwłaszcza w rodzinach wielodzietnych i niepełnych, alkoholizm oraz ubóstwo.

f/ Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Przeciwdziałania Narkomanii

Celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Przeciwdziałania Narkomanii jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i środków zmieniających świadomość, głównie narkotyków, zmniejszenie rozmiaru problemów już występujących, zwiększenie zasobów niezbędnych do rozwiązywania już zaistniałych problemów.

Zadania Programu:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków. W zadaniu tym mieści się prowadzenie punktu

konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i ofiar przemocy domowej;

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, a w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych i działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
5. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej;
6. Monitorowanie problemów alkoholowych w gminie oraz ewaluacja prowadzonych działań profilaktycznych i naprawczych.

Realizacją powyższych zadań i celów zajmuje się Pełnomocnik Wójta Gminy.

g) Gminny Zespół Interdyscyplinarny

W 2011 r. został powołany Gminny Zespół Interdyscyplinarny zajmujący się przemocą. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele instytucji związanych z realizacją zadań na rzecz pomocy osobom dotkniętym przemocą. Celem Zespołu jest pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężaniu ich problemów oparta na współdziałaniu podmiotów. Osoby wchodzące w skład Zespołu współpracują ze sobą w sposób skoordynowany podczas spotkań grup roboczych zapewniających skuteczne reagowanie na problem.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Diagnoza problemów społecznych jest niezbędna do kreowania właściwej strategii działań w pomocy społecznej. Na podstawie prawidłowo postawionej diagnozy określone są cele i metody osiągnięcia tych celów.

Diagnoza dotycząca zbiorowości mieszkających w latach 2016- 2020 w Gminie Wisznice pozwala stwierdzić, iż najważniejszymi problemami społecznymi w gminie są:

1. ubożenie społeczeństwa (ubóstwo),

2. **bezrobocie,**
3. **patologie społeczne,**
 - **alkoholizm**
 - **przemoc w rodzinie**
4. **wzrost liczby osób niepełnosprawnych.**

UBÓSTWO w różnym stopniu dotyka grupy ludności i zależy od szeregu czynników zarówno demograficznych jak i społeczno- ekonomicznych.

Do czynników demograficznych można zaliczyć wiek, wielkość rodziny, natomiast do społeczno - ekonomicznych wykształcenie, rodzaj aktywności ekonomicznej, miejsce zamieszkania. Na strukturę grup zagrożonych ubóstwem mają wpływ nie tylko czynniki społeczne, ale także cechy osobowości ludzkiej.

Czynniki sprawcze ubóstwa to:

- bezrobocie
- brak lub niskie wykształcenie
- niepełna struktura rodziny
- wielodzietność
- miejsce zamieszkania

Rozmiar zjawiska ubóstwa zwiększa się ze względu na niskie dochody mieszkańców, które nie przekraczają kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej.

Problem ubóstwa wiąże się także z brakiem mieszkań. Powoduje to zapewnienie przez gminę dostatecznego mieszkalnictwa socjalnego.

BEZROBOCIE to bardzo poważny problem do rozwiązania, szczególnie gdy bezrobotny człowiek pozbawiony możliwości normalnego zarabiania środków koniecznych do życia, decyduje się na naruszenie prawa w celu zaspokojenia swoich podstawowych potrzeb.

Bardzo niepokojącą cechą dzisiejszego bezrobocia jest fakt, iż dotyka ono często ludzi młodych, dobrze wykształconych absolwentów różnego typu i poziomu szkół.

Drugim niepokojącym elementem współczesnego bezrobocia jest problem zwiększania się procentu osób pozostających bez pracy dłużej niż dwanaście miesięcy, co w praktyce oznacza utratę wszelkiego rodzaju zasiłków dla bezrobotnych, a tym samym środków do życia dla siebie i rodziny.

PATOLOGIE SPOŁECZNE kolejnym problemem polityki społecznej. Zjawiska patologiczne typu: alkoholizm, przemoc w rodzinie w znacznym stopniu wpływają na zmianę postaw i zachowań ludzkich w kierunku negatywnym i powodują wzrost przestępczości oraz agresji potęgującej zjawiska przemocy w rodzinach.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ dotyczy zwłaszcza osób starszych i samotnych. Osoby niepełnosprawne mają ograniczone możliwości korzystania z przysługujących im praw, co staje się przyczyną izolacji społecznej.

Do najważniejszych problemów osób niepełnosprawnych można zaliczyć:

- utrudniony dostęp do usług rehabilitacyjnych
- występujące bariery architektoniczne.

III. MOŻLIWOŚCI I OGRANICZENIA ROZWOJU GMINY W ZAKRESIE INTEGRACJI I POLITYKI SPOŁECZNEJ– ANALIZA SWOT

Analiza SWOT – analiza sił i słabości, szans i zagrożeń została sporządzona na podstawie diagnozy sytuacji wewnętrznej Gminy Wisznice.

Tabela nr 6: Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - sprawnie działająca gminna komisja ds. rozwiązywania problemów alkoholowych - istnienie od wielu lat punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin - sprawnie działający gminny zespół interdyscyplinarny - dobra współpraca z PKPS - obszerny budynek ośrodka zdrowia - nowy, dobrze wyposażony budynek Szkoły Podstawowej w Wisznicach z salą gimnastyczną, stołówką i kompleksem sportowym - dobrze wyposażony budynek Liceum Ogólnokształcącego z obiektami sportowymi i salą gimnastyczną - dobrze wyposażone budynki ośrodka kultury w Wisznicach i w Horodyszczu - wyremontowane budynki OSP - otwarty dostęp do sieci internetowej w Ośrodku Kultury i gminnej bibliotece 	<ul style="list-style-type: none"> - kryzys finansów publicznych - niewielki przyrost naturalny - migracje - starzenie się ludności - postępujące ubożenie społeczeństwa gminy - duże bezrobocie - wzrost patologii społecznych : <ul style="list-style-type: none"> * alkoholizm *przemoc w rodzinie - utrudniona dostępność do specjalistycznych placówek terapeutycznych - wzrost liczby dzieci i młodzieży stwarzających problemy wychowawcze <ul style="list-style-type: none"> - niedostatecznie rozwinięte mieszkalnictwo socjalne

<ul style="list-style-type: none"> - dobra współpraca GOPS z instytucjami użyteczności publicznej i organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie gminy - dobra współpraca z Ośrodkiem Terapeutycznym SENS w Białej Podlaskiej 	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - działalność organizacji pozarządowych, samopomocowych - możliwość rozwoju wolontariatu na rzecz osób i grup potrzebujących - gotowość osób w wieku poprodukcyjnym z doświadczeniem w wielu dziedzinach do działań w obszarze pomocy społecznej - potencjał młodych ludzi pragnących pracować w sferze społecznej w ramach wolontariatu 	<ul style="list-style-type: none"> - pogłębiające się ubożenie społeczeństwa - wysokie bezrobocie - wzrastający odsetek młodzieży uzależniającej się od środków odurzających i alkoholu

WNIOSKI

Jakkolwiek mocne strony przeważają nad słabymi - występowanie i ranga problemów nie ulega zasadniczej zmianie.

Prawdopodobną przyczyną braku widocznych efektów dotychczasowych działań jest bariera finansowa (brak dostatecznych funduszy na wiele zadań własnych gminy – między innymi na cele socjalne) a także niski stopień współdziałania niektórych instytucji i organizacji, do których zadań należy pomoc i wsparcie rodzin.

PODSUMOWANIE

Celem niniejszej części było zapoznanie się z danymi dotyczącymi mieszkańców gminy i zdiagnozowanie sytuacji wewnętrznej Gminy Wisznice.

Analizując dane można uzyskać informacje z zakresu demografii, informacje dotyczące zdrowia mieszkańców, edukacji, bezpieczeństwa, kultury, poziomu życia oraz informacje o zakresie i jakości działań pomocy społecznej.

CELE
GMINNEJ STRATEGII
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Strategia powinna zawierać hierarchiczną strukturę celów i wynikających z nich przedsięwzięć.

Celom strategicznym są podporządkowane cele operacyjne.

Cele muszą określać:

(po fazie wyboru celów strategicznych i celów operacyjnych)

- co ma być realizowane,

- gdzie należy tego dokonać,

- w jakim terminie cel ma być osiągnięty.

Cele strategiczne powinny stanowić wyzwanie i motywację do działań innowacyjnych oraz zmierzać do niwelowania różnicy pomiędzy potrzebami społecznymi a stanem aktualnym. Po fazie wyborów celów strategicznych i celów operacyjnych określone zostają działania wynikające ze specyfiki etapów poprzednich.

Proces wdrażania działań strategii rozwiązywania problemów społecznych ma na celu rozwiązanie lub co najmniej zminimalizowanie trudnych sytuacji w danej społeczności lokalnej i powinien stanowić istotny czynnik zintegrowanego ładu.

Plan strategii jest wieloletni, natomiast jego realizacja jest procesem ciągłym!

WIZJA PRZYSZŁOŚCI:

**WSZYSCY MIESZKAŃCY GMINY WISZNICE RÓWNI POD WZGLĘDEM PRAW I
UDZIAŁU W ŻYCIU SPOŁECZNYM -
WOLNI OD PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH**

Wizję tak określonego społeczeństwa Gminy Wisznice urzeczywistniać będą aktywne środowiska, samorząd, dobrze wykształcona i przygotowana kadra ośrodka pomocy społecznej oraz współpracujący z nią partnerzy społeczni.

Po przeprowadzonej analizie i zarysowanej wizji przyszłości w kolejnym etapie określono misję.

MISJA STRATEGII

Misją strategii jest podniesienie stopy życiowej mieszkańców gminy poprzez aktywizację społeczności lokalnej w celu zapewnienia właściwego rozwoju.

Cele w obrębie misji wyrażają wartości, których osiągnięciem zainteresowane są instytucje użyteczności publicznej, które prowadzą tu swoją działalność.

CEL GŁÓWNY:

POMOC SPOŁECZNA PODSTAWĄ ROZWOJU SPOŁECZNEGO I BEZPIECZEŃSTWA MIESZKAŃCÓW

Celem podstawowym ma być zapewnienie ludziom takiego poziomu życia i stworzenie takich szans na przyszłość, aby będąc mieszkańcami swojej gminy czuli się jednocześnie jej pełnoprawnymi członkami.

Cele te można osiągnąć przy należytej efektywności: technicznej, ekonomicznej i racjonalności działań danej społeczności.

Osiągnięcie stanu określonego w celu głównym wymaga realizacji podstawowych celów strategicznych.

CELE STRATEGICZNE:

W ramach prac nad strategią przyjmuje się następujące cele:

1. DZIAŁANIA INTEGRUJĄCE SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ
2. POPRAWA WARUNKÓW SOCJALNO- BYTOWYCH NAJUBOŻSZYCH MIESZKAŃCÓW GMINY
3. KSZTAŁTOWANIE SPOŁECZEŃSTWA WOLNEGO OD PATOLOGII I DYSFUNKCJI SPOŁECZNYCH
4. MŁODE POKOLENIE PRZYSZŁOŚCIĄ GMINY
5. ZINTEGROWANY SYSTEM POMOCY DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH .

Pierwszym celem strategii jest integrowanie systemu pomocy społecznej – to znaczy zdecydowaną poprawę świadczonych usług mieszkańcom gminy przez instytucje publiczne, z których korzysta społeczeństwo.

W ramach celu poprawa warunków socjalno – bytowych mieszkańców gminy chodzi o pomoc finansową i rzeczową ludziom oraz aktywizacji społeczeństwa w kierunku poszukiwania pracy i polepszenia warunków życia.

Kształtowanie społeczeństwa wolnego od patologii i dysfunkcji społecznych jest celem strategicznym, w którym główne działania będą kierowane do osób w trudnej sytuacji życiowej z powodu uzależnienia, ofiar przemocy domowej oraz osób i rodzin żyjących w ubóstwie.

Kolejnym celem są działania na rzecz młodego pokolenia zmierzające do ukierunkowania młodych ludzi kształtujących swoje postawy.

Cel piąty – zintegrowany system pomocy dla osób niepełnosprawnych skupia w sobie działania na rzecz polepszenia warunków życia i pełnego uczestnictwa w życiu społecznym osób niepełnosprawnych, starszych i samotnych.

DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO REALIZACJI CELÓW

CEL STRATEGICZNY I

DZIAŁANIA INTEGRUJĄCE SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ	
CELE OPERACYJNE	DZIAŁANIA
1. Monitorowanie problemów społecznych	1. Diagnozowanie i monitorowanie problemów społecznych
2. Zintegrowany system wsparcia na rzecz osób i rodzin potrzebujących	1. Budowa systemu pomocy psychologicznej, społecznej, prawnej 2. Ścisła współpraca GOPS, NZOZ, szkół, Policji, gminnego zespołu interdyscyplinarnego na rzecz mieszkańców 3. Informowanie mieszkańców o ich prawach i możliwościach.
3. Współpraca administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi	1. Rozbudowa wolontariatu na terenie gminy 2. Współpraca GOPS z organizacjami parafialnymi. 3. Rozwinięcie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie gminy i powiatu

4. Różnorodność form wsparcia	1. Pomoc finansowa, materialna 2. Tworzenie grup wsparcia 3. Pomoc psychologiczna i zawodoznawcza
-------------------------------	---

CEL STRATEGICZNY II

POPRAWA WARUNKÓW SOCJALNO –BYTOWYCH NAJUBOŻSZYCH MIESZKANCÓW GMINY	
CELE OPERACYJNE	DZIAŁANIA
1. Pomoc finansowa osobom najuboższym	1. Pomoc finansowa w ramach pomocy społecznej przewidzianych ustawą 2. Pomoc mieszkaniowa w ramach mieszkalnictwa socjalnego 3. Pomoc mieszkaniowa w ramach mieszkalnictwa chronionego
2. Zapobieganie rozszerzaniu się zjawiska bezrobocia	1. Aktywność w poszukiwaniu pracy 2. Podnoszenie kwalifikacji – przekwalifikowania, kursy dla bezrobotnych, współpraca z PUP w Białej Podlaskiej 3. Organizowanie doradztwa zawodowego 4. Organizowanie pomocy psychologicznej
4. Aktywizowanie społeczeństwa do podejmowania działań na rzecz polepszenia warunków życia – wychodzenie z ubóstwa	1. Motywowanie mieszkańców do pojęcia efektywnych działań w kierunku znalezienia pracy, a tym samym osiągnięcia dochodów 2. Pomoc w podejmowaniu własnej działalności

CEL STRATEGICZNY III

KSZTAŁTOWANIE SPOŁECZEŃSTWA WPLNEGO OD PATOLOGII I DYSFUNKCJI SPOŁECZNYCH	
CELE OPERACYJNE	DZIAŁANIA
1. Doskonalenie systemu wsparcia na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin	1. Realizacja programów Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: - sprawne działanie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin - kierowanie osób uzależnionych na leczenie - profilaktyka uzależnień 2. Praca ze sprawcami przemocy domowej 3. Pomoc osobom uzależnionym w postaci terapii

2. Aktywizacja i kształtowanie działań w kierunku wyjścia z trudnej sytuacji	1. Edukacja w zakresie racjonalnego gospodarowania budżetu domowego 2. Współpraca z pielęgniarkami z NZOZ ma rzec osób bezradnych w sprawach opiekuńczo –wychowawczych, edukacja w zakresie pielęgnacji niemowląt, żywienia, higieny itp.
3. Utworzenie systemu wsparcia dla ofiar przemocy domowej	1. Sprawne działanie punktu konsultacyjno – interwencyjnego dla ofiar przemocy domowej 2. Sprawne działanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego
4. Pełna aktywność społeczeństwa w rozwiązywaniu własnych problemów	1. Możliwość korzystania z fachowych porad w GOPS. 2. Motywowanie społeczeństwa do podjęcia stosownych terapii

CEL STRATEGICZNY IV

MŁODE POKOLENIE PRZYSZŁOŚCIĄ GMINY	
CELE OPERACYJNE	DZIAŁANIA
Z instytucjami kultury: 1. Stworzenie młodzieży warunków do kulturalnego sposobu spędzania wolnego czasu	1. Wypracowanie metod współpracy ze szkołą, z instytucjami kultury w celu organizacji wolnego czasu dzieci i młodzieży 2. Rozwijanie zainteresowań i uzdolnień: - koła zainteresowań - sport - prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, - skierowanie do dzieci i młodzieży działań Gminnej Biblioteki Publicznej i Gminnego Ośrodka Kultury i Oświaty
2. Aktywizacja młodzieży na rzecz społeczności lokalnej	1. Tworzenie wolontariatu poprzez włączenie młodzieży w działania na rzecz osób potrzebujących pomocy (dzieci ,osoby chore i niepełnosprawne)

3. Zmniejszenie rozmiarów demoralizacji dzieci i młodzieży	1. Profilaktyka uzależnień, ochrona dzieci i młodzieży przed uzależnieniami, prowadzenie spotkań na terenie szkół i poza nimi. 2. Uczestnictwo dzieci w świetlicach szkolnych i socjoterapeutycznych działających na terenie gminy 4. Ograniczenie możliwości zakupu alkoholu, papierosów przez młodzież na terenie gminy poprzez ściślejsze kontrole Policji i GKRPA
--	---

CEL STRATEGICZNY V

ZINTEGROWANY SYSTEM POMOCY DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH, STARSZYCH I SAMOTNYCH	
CEL OPERACYJNY	DZIAŁANIA
1. Tworzenie warunków dla pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich rodzin w życiu społecznym	1. Likwidowanie barier architektonicznych w instytucjach użyteczności publicznej 2. Zapewnienie usług opiekuńczych na terenie gminy, włączenie osób bezrobotnych i wolontariuszy do działalności na rzecz osób niepełnosprawnych 3. Prowadzenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi
2. Aktywność osób niepełnosprawnych poprzez dostępność do różnego rodzaju spotkań integrujących	1. Uczestnictwo osób niepełnosprawnych w warsztatach terapii zajęciowej 2. Dostępność do obiektów sportowych i placówek kulturalnych 3. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym dostępu, dojazdu na spotkania integrujące 4. Uczestnictwo osób ze schorzeniami psychicznymi w terapii środowiskowego domu samopomocy
3. Zapobieganie izolacji osób starszych	1. Zapobieganie izolacji osób starszych i samotnych poprzez włączanie do różnego rodzaju działalności – organizowanie spotkań dla emerytów i rencistów, sprawne działanie Klubu Seniora 2. Zapewnienie usług opiekuńczych osobom starszym.

Odpowiedzialność za tworzenie warunków rozwoju społecznego nie może spoczywać wyłącznie na systemie zabezpieczenia społecznego, lecz musi być rozłożona na wszystkie działy administracji rządowej i samorządowej.

Realizacja przedstawionych powyżej celów będzie przebiegała etapami, według założonych działań. **Należy pamiętać, że są to działania długofalowe, których pozytywne efekty mogą pojawić się dopiero po latach.**

Szczegółowe działania służące realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Wisznice muszą być w miarę możliwości zrealizowane w celu ograniczenia problemów społecznych występujących w społeczności lokalnej. Działania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych muszą modernizować społeczeństwo lokalne, zwłaszcza gdy chodzi o rozwój i przechodzenie na wyższy etap życia społecznego. Modernizacja to przechodzenie od zacofania /tradycjonalności/ do nowoczesności i aktywności.

Uregulowanie sytuacji społecznej jest konieczne do zapewnienia możliwości rozwoju mieszkańców i ładu społecznego. Efektywność działań w znacznym stopniu będzie zależała od wykorzystania potencjału organizacji pozarządowych oraz sieci powiązań rodzinno – przyjacielskich i sąsiedzkich.

System pomocy społecznej musi być zintegrowany, aby pomoc mieszkańcom gminy była bardziej efektywna. Niezbędna będzie ścisła współpraca wszystkich instytucji działających na obszarze gminy takich jak: GOPS, NZOZ, szkoły, Policja, organizacje pozarządowe.

Środkami blokującymi realizację w/w celów mogą być układy tkwiące w postawach, stereotypach a także w zacofaniu mieszkańców, niechęć mieszkańców w zakresie aktywności działań. Wymaga to określonego poziomu edukacji, wiedzy i otwartości a także pełnego uczestnictwa i optymizmu mieszkańców, z chęcią do działania a nie obojętnością i pesymizmem. Zmieniający się porządek wymaga nowych idei, realizmu i optymizmu oraz otwarcia na rozwój intelektualny i zbiorowy, jak również optymalizacji jakości i sposobu życia. Społeczność lokalna powinna radzić sobie z różnymi trudnościami, nastawiać się na ludzi i wewnętrzne negocjacje, na produktywność i sukces, na efektywność i wydajność. Wszyscy mieszkańcy powinni mieć minimalny standard wyposażenia mieszkań i minimalne środki niezbędne do życia. Zapewnienie mieszkańcom godziwych warunków życia jest jednym z najważniejszych zadań samorządu i GOPS. Dotyczy to przede wszystkim osób żyjących w ubóstwie i osób bezrobotnych.

Jednym z głównych działań, które mają na celu polepszenie sytuacji bytowej mieszkańców gminy będzie pomoc finansowa, rzeczowa, mieszkaniowa, a także motywacja osób do podjęcia działań na rzecz wyjścia z trudnej sytuacji materialnej. Motywacja i aktywizacja będzie głównym działaniem zmierzającym do osiągnięcia celu. Trudna sytuacja

nieradko ma wpływ na pogłębianie się patologii i zwiększanie liczby rodzin dysfunkcyjnych w społeczeństwie. Taki stan rzeczy musi ulec zmianie, dlatego działania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych skierowane będą także w kierunku tych osób i rodzin.

W zbiorowości terytorialnej bardzo ważną rolę ogrywa młode pokolenie, które za kilkanaście lat będzie reprezentować społeczeństwo lokalne na arenie powiatu, województwa. Dlatego należy zadbać, aby dzieci i młodzież nie przejmowały negatywnych wzorców od starszego pokolenia. Dostępność środków odurzających kusi młodzież do spróbowania, co w niektórych przypadkach prowadzi do uzależnienia a w rezultacie patologii. Działania zmierzające do osiągnięcia celów dotyczących kształtowania postaw u dzieci i młodzieży są priorytetowym celem gminnej strategii. Nad osiągnięciem pozytywnych rezultatów muszą czuwać nie tylko szkoły, ale wszystkie instytucje użytku publicznego.

Zmieniająca się sytuacja demograficzna sprawia, że w społeczeństwie jest duży odsetek osób starszych, często wymagających opieki. Dlatego działaniem zmierzającym do zapewnienia opieki osobom starszym, samotnym i niepełnosprawnym jest organizowanie na terenie gminy usług opiekuńczych.

Należy także pamiętać o aktywności osób starszych, choćby ze względu na przekazywanie tradycji i pozytywnych wzorów zachowań dla młodszych pokoleń lokalnej społeczności.

Osiągnięcie w/w celów poprzez realizację działań może spowodować poprawę jakości życia mieszkańców, a także ograniczyć w znacznym stopniu dysfunkcje społeczne.

HARMONOGRAM REALIZACJI GMINNEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

CEL GŁÓWNY	POMOC SPOŁECZNA PODSTAWĄ ROZWOJU I BEZPIECZEŃSTWA SPOŁECZNEGO		
CEL STRATEGICZNY I	DZIAŁANIA INTEGRUJĄCE SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ		
CEL OPERACYJNY I	MONITOROWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH		
DZIAŁANIA	Instytucje odpowiedzialne za realizację	Źródło finansowania	Czas realizacji
1. Diagnozowanie i monitorowanie problemów społecznych poprzez kontrolowanie sytuacji wewnętrznej gminy i dokonywanie okresowych ocen warunków i poziomu życia mieszkańców	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej		Działania ciągłe
CEL OPERACYJNY II	ZINTEGROWANY SYSTEM WSPARCIA NA RZECZ OSOB I RODZIN POTRZEBUJĄCYCH		
DZIAŁANIA	Instytucje odpowiedzialne za realizację	Źródło finansowania	Czas realizacji
1. Budowa systemu pomocy społecznej poprzez sprawną i fachową obsługę mieszkańców w instytucjach użyteczności publicznej a także umożliwienie mieszkańcom uzyskanie porad prawnych w urzędzie gminy 2. Rozwój mieszkalnictwa socjalnego	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy	Środki realizatorów	Działania ciągłe
	Urząd Gminy, Gmina	Środki realizatora Inne środki	2021- 2026
2. Ścisła współpraca GOPS z NZOZ, Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym szkołami, Policją, GOK na rzecz mieszkańców w celu zapewnienia rozwoju i bezpieczeństwa.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej		Działania ciągłe
3. Informowanie mieszkańców o ich prawach, możliwościach i uprawnieniach co do możliwości i sposobów otrzymania instytucji świadczących pomoc osobom potrzebującym.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej		Działania ciągłe

CEL OPERACYJNY III	WSPÓLPRACA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI		
DZIAŁANIA	Instytucje odpowiedzialne za realizację	Źródło finansowania	Czas realizacji .
1. Rozbudowanie wolontariatu na terenie gminy / włączenie osób chętnych dobrowolnie pomagać mieszkańcom gminy potrzebującym pomocy fizycznej, bądź kontaktu z innymi ludźmi; -organizowanie spotkań dla osób zainteresowanych pracą na rzecz innych - rozwój wolontariatu.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej		Działania ciągłe
2.Współpraca GOPS z organizacjami parafialnymi	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej		Działania ciągłe
3 .Rozwinięcie współpracy z organizacjami pozarządowymi	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej		Działania ciągłe

CEL OPERACYJNY IV	ROŻNORODNOŚĆ FORM WSPARCIA		
DZIAŁANIA	Instytucje odpowiedzialne za realizację	Źródło finansowania	Czas realizacji
1. Pomoc finansowa, materialna	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Budżet realizatora	Działania ciągłe
2. Pomoc rzeczowa	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Budżet realizatora	Działania ciągłe

CEL STRATEGICZNY II	POPRAWA WARUNKÓW SOCJALNO – BYTOWYCH NAJUBOŻSZYCH MIESZKAŃCÓW GMINY		
CEL OPERACYJNY I	POMOC FINANSOWA OSOBOM NAJUBOŻSZYM		
DZIAŁANIA	Instytucje odpowiedzialne za realizację	Źródło finansowania	Czas realizacji
1. Pomoc finansowa w ramach pomocy społecznej przewidzianej ustawą	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Budżet realizatora	Działania ciągłe
2. Pomoc rzeczowa	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Budżet realizatora	Działania ciągłe

CEL OPERACYJNY II	ROZWIJANIE SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ		
DZIAŁANIA	Instytucje odpowiedzialne za realizację	Źródło finansowania	Czas realizacji
1 Pomoc rzeczowa w postaci żywności, środków czystości	GOPS, sponsorzy, PKPS, PCK	Środki realizatora	Działania ciągłe
3.Pomoc rodzinom wielodzietnym poprzez wzmocnienie materialne tych rodzin	GOPS, organizacje pozarządowe	Środki realizatora	Działania ciągłe

CEL OPERACYJNY III	ZAPOBIEGANIE ROZSZERZANIA SIĘ ZJAWISKA BEZROBOCIA		
DZIAŁANIA	Instytucje odpowiedzialne za realizację	Źródło finansowania	Czas realizacji
1. Aktywność w poszukiwaniu pracy poprzez mobilizację osób bezrobotnych do podjęcia działań w kierunku znalezienia pracy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej		Działania ciągłe
2. Podnoszenie kwalifikacji - przekwalifikowania, kursy dla bezrobotnych	GOPS, Powiatowy Urząd Pracy	Środki realizatorów	Środki realizatorów
3. Kierowanie do robót publicznych, interwencyjnych bezrobotnych świadczeniobiorców pomocy społecznej	GOPS, Urząd Gminy	Środki realizatorów	Działania ciągłe
4.Prowadzenie doradztwa zawodowego	GOPS, UG	Środki realizatorów	Działania ciągłe

CEL OPERACYJNY IV	AKTYWIZOWANIE SPOŁECZEŃSTWA DO PODJĘCIA DZIAŁAŃ NA RZECZ WYCHODZENIA Z UBÓSTWA		
DZIAŁANIA	Instytucje odpowiedzialne za realizację	Źródła finansowania	Czas realizacji
1. Motywacja mieszkańców do podjęcia efektywnych działań w kierunku znalezienia pracy, a tym samym osiągnięcia dochodów	GOPS		Działania ciągłe
2. Pomoc w podejmowaniu własnej działalności gospodarczej	Urząd Gminy		Działania ciągłe

CEL STRATEGICZNY III	KSZTAŁTOWANIE SPOŁECZEŃSTWA WOLNEGO OD PATOLOGII I DYSFUNKCJI SPOŁECZNYCH		
CEL OPERACYJNY I	DOSKONALENIE SYSTEMU WSPARCIA NA RZECZ OSÓB UZALEŻNIONYCH I ICH RODZIN		
DZIAŁANIA	Instytucje odpowiedzialne za realizację	Źródło finansowania	Czas realizacji
1. realizacja programów Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: - sprawne działanie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin - kierowanie osób uzależnionych na leczenie - profilaktyka uzależnień	GOPS, Gminna Komisja Rozwiązywania problemów Alkoholowych	Środki realizatorów	Działania ciągłe
2. praca ze sprawcami przemocy domowej	GOPS Gminny Zespół interdyscyplinarny		Działania ciągłe
3. pomoc osobom uzależnionym w postaci terapii na terenie gminy	UG - specjalista ds. uzależnień od alkoholu GKRPA	Środki realizatora	Działania ciągłe

CEL OPERACYJNY II	AKTYWIZACJA I KSZTAŁTOWANIE DZIAŁAŃ W KIERUNKU WYJŚCIA Z TRUDNEJ SYTUACJI		
DZIAŁANIA	Instytucje odpowiedzialne za realizację	Źródło finansowania	Czas realizacji
1. Edukacja w zakresie racjonalnego gospodarowania budżetem domowym	GOPS		Działania ciągłe
2. współpraca z pielęgniarkami z NZOZ w zakresie pomocy osobom bezradnym w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, edukacja w zakresie pielęgnacji niemowląt, żywienia, higieny itp.	GOPS, NZOZ		Działania ciągłe

CEL OPERACYJNY III	UTWORZENIE SYTEMU WSPARCIA DLA OFIAR PRZEMOCY DOMOWEJ		
DZIAŁANIA	Instytucje odpowiedzialne za realizację	Źródło finansowania	Czas realizacji
1. Sprawne działanie punktu konsultacyjno-interwencyjnego dla ofiar przemocy domowej	GOPS		Działania ciągłe
2. Utworzenie świetlicy dla dzieci będących ofiarami przemocy domowej, w której mogłyby odrabiać lekcje, bawić się, grać itp.	GOPS, GOK	Środki realizatorów	Działania ciągłe
3. Sprawne działanie Gminnego Zespołu interdyscyplinarnego w zakresie przemocy domowej	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Środki realizatorów	Działania ciągłe

CEL OPERACYJNY IV	PEŁNA AKTYWNOŚĆ SPOLECZEŃSTWA W ROZWIĄZYWANIU WŁASNYCH PROBLEMÓW		
DZIAŁANIA	Instytucje odpowiedzialne za realizację	Źródła finansowania	Czas realizacji
1. możliwość korzystania z porad, informacji w różnych dziedzinach doświadczonych pracowników GOPS	GOPS		Działania ciągłe
2. motywowanie osób zagrożonych problemami społecznymi do podjęcia terapii u specjalistów, (psychologa, psychiatry)	GOPS		Działania ciągłe
3. możliwość korzystania z Gminnej Pracowni Internetowej w GOK w godzinach popołudniowych	Urząd Gminy, GOK	Środki realizatora	Działania ciągłe
4. Umożliwienie szerszej grupie dzieci i młodzieży wypoczynku letniego poza domem	Sponsorzy, organizacje pozarządowe, GKRPA	Środki realizatora	Działania ciągłe

CEL STRATEGICZNY IV	MŁODE POKOLENIE PRZYSZŁOŚCIĄ GMINY		
CEL OPERACYJNY I	STWORZENIE MŁODZIEŻY WARUNKÓW DO KULTURALNEGO SPOSOBU SPĘDZANIA WOLNEGO CZASU		
DZIAŁANIA	Instytucje odpowiedzialne za realizację	Źródło finansowania	Czas realizacji
1. Wypracowanie metod współpracy ze szkołą i instytucjami kultury w celu organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży	GOPS	Środki realizatorów	Działania ciągłe
2. Rozwijanie zainteresowań i uzdolnień: - koła zainteresowań - świetlice zajęciowe na terenie gminy - sport – prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, udostępnienie sali gimnastycznej - rozwój dziennej opieki dzieciom, co najmniej 3 godziny dziennie, poprzez umożliwienie im kontaktu z rówieśnikami, ale nie na „ulicy”, tylko pod opieką osoby dorosłej.	GOK, Szkoły	Środki realizatorów	Działania ciągłe
3. Umożliwienie szerszej grupie dzieci i młodzieży wypoczynku letniego poza domem	Sponsorzy, Organizacje pozarządowe, GKRPA	Środki realizatora	Działania ciągłe

CEL OPERACYJNY II	AKTYWIZACJA MŁODZIEŻY NA RZECZ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ		
DZIAŁANIA	Instytucje	Źródło	Czas realizacji

	odpowiedzialne za realizację	finansowania	
1. Tworzenie wolontariatu poprzez włączenie młodzieży w działania na rzecz osób potrzebujących pomocy (dzieci, osoby chore i niepełnosprawne)	GOPS		Działania ciągłe
2. Włączenie dzieci i młodzieży na rzecz poprawy wglądu i estetyki gminy: <ul style="list-style-type: none"> organizowanie konkursów np. najpiękniejsza wieś 	Szkoły, UG	Środki realizatorów	Działania ciągłe

CEL OPERACYJNY III	ZMNIEJSZENIE ROZMIARÓW DEMORALIZACJI DZIECI I MŁODZIEŻY		
DZIAŁANIA	Instytucje odpowiedzialne za realizację	Źródło finansowania	Czas realizacji
1. Profilaktyka uzależnień, ochrona dzieci i młodzieży przed uzależnieniami, prowadzenie spotkań na terenie szkół i poza nimi	GKRPA, Szkoły, NZOZ	Środki realizatora	Działania ciągłe
2. Zajęcia środowiskowe dla dzieci zagrożonych patologią	Szkoły, GOK	Środki realizatora	Działania ciągłe
3. Ograniczenie możliwości zakupu alkoholu, papierosów przez młodzież poprzez ściślejsze kontrole GKRPA	GKRPA		Działania ciągłe

CEL STRATEGICZNY V	ZINTEGROWANY SYSTEM POMOCY DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH; STARSZYCH I SAMOTNYCH
CEL OPERACYJNY I	TWORZENIE WARUNKÓW DLA PEŁNEGO UCZESTNICTWA NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH RODZIN W ŻYCIU SPOŁECZNYM

DZIAŁANIA	Instytucje odpowiedzialne za realizację	Źródło finansowania	Czas realizacji
1. Likwidowanie barier architektonicznych w instytucjach użyteczności publicznej	Urząd Gminy	Budżet gminy, PFRON	Działania ciągłe
2. Zapewnienie usług opiekuńczych na terenie gminy, włącznie osób bezrobotnych i wolontariuszy do działalności na rzecz osób niepełnosprawnych	GOPS	Środki realizatora	Działania ciągłe
3. Realizowanie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	GOPS		Działania ciągłe

CEL OPERACYJNY II	PROGRAMY ZWIĄZANE Z AKTYWNOŚCIĄ NIEPEŁNOSPRAWNYCH POPRZEZ DOSTĘPNOŚĆ DO RÓŻNEGO RODZAJU SPOTKAŃ INTEGRUJĄCYCH		
DZIAŁANIA	Instytucje odpowiedzialne za realizację	Źródło finansowania	Czas realizacji
1. Uczestnictwo osób niepełnosprawnych w warsztatach terapii zajęciowej	GOPS	Środki realizatora	Działania ciągłe
2. Dostępność do obiektów sportowych i placówek kulturalnych	GOK	Środki realizatora	Działania ciągłe
3. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym dostępu, dojazdu na spotkania integrujące	GOPS, UG	Środki realizatora	Działania ciągłe

CEL OPERACYJNY III	ZAPOBIEGANIE IZOLACJI OSÓB STARSZYCH		
DZIAŁANIA	Instytucje odpowiedzialne	Źródło finansowania	Czas realizacji

	za realizację		
1. Zapobieganie izolacji osób starszych i samotnych poprzez włączanie do różnego rodzaju klubów; organizowanie spotkań dla seniorów,	GOPS, GOK	Środki realizatorów	Działania ciągłe
2. Zapewnienie usług opiekuńczych osobom starszym,	GOPS, Urząd Gminy	Środki realizatorów	Działania ciągłe

Oczekiwane efekty działań:

- Stała kontrola sytuacji społecznej w gminie,
- Zintegrowany system pomocy mieszkańcom,
- Pozyskanie i rozwój wolontariatu oraz współpraca z innymi organizacjami pozarządowymi,
- Zmniejszenie rozmiarów bezrobocia na terenie gminy,
- Zmniejszenie ilości osób i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym,
- Zwiększenie interwencji wobec sprawców przemocy domowej na terenie gminy,
- Zmniejszenie rozmiarów demoralizacji dzieci i młodzieży,
- Budowanie właściwych postaw moralnych u dzieci i młodzieży,
- Ograniczenie izolacji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych,
- Rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie gminy,
- Rozwój mieszkalnictwa socjalnego.